

การบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ: กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

Management to the Excellence: A Case Study of Banphai Industrial and Community Education College, Khon Kaen Province

นริศรา ทองยศ¹

Narissara Thongyost

E-mail: narissara.thong@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ: กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปรากฏการณ์การบริหารการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น (2) ศึกษาแนวทางในการบริหารการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) กรณีศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครู 5 คน และนักเรียนนักศึกษา 4 คน โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประเด็นที่ทำการศึกษา คือ แนวคิดในหลักของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (2) แบบวิเคราะห์เอกสาร โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยวิธี การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อนำมาสรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า (1) วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ มีการบริหารจัดการเช่นเดียวกับวิทยาลัยของ สอศ.ทั่วไป แต่ประเด็นโดดเด่นของวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีการบริหารที่เป็นเลิศ คือ (1.1) ด้านบริหารวิชาการ มีการเตรียมความพร้อมด้านการต่างประเทศ มีการทำความร่วมมือกับต่างประเทศ (1.2) ด้านบริหารงบประมาณ มีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีไว้ล่วงหน้า มีการบริหารงบประมาณจากภาครัฐและงบประมาณพิเศษที่ได้รับการสนับสนุน (1.3) ด้านบริหารงานบุคคล มีการรับครูต่างประเทศที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งภาษาอังกฤษและด้านภาษาประจำชาติ เพื่อช่วยในการเตรียมความพร้อมด้านภาษาให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษาที่จะไปเรียนยังประเทศที่ทำความร่วมมือด้วย โดยมีการใช้แนวทางการบริหารแบบครอบครัว แบบพี่น้อง (1.4) ด้านการบริหารงานทั่วไป มีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาโดยการขอรับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานและสถานประกอบการ และในส่วนของงานส่งเสริมกิจการนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยได้ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งชุดด้วยผ้าไทยในทุกวันศุกร์ เพื่อให้เด็กมีความภูมิใจในความเป็นชาติไทย เรียนรู้วัฒนธรรมและสร้างการยอมรับวัฒนธรรมอีสานในท้องถิ่นของตน (2) แนวทางในการบริหารการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) ประกอบไปด้วย องค์ประกอบหลักของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย (2.1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (2.2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู (2.3) การวางแผนกลยุทธ์ (2.4) การบริหารทรัพยากรบุคคล (2.5) กระบวนการบริหารจัดการ และ (2.6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษา, วิทยาลัยการอาชีพ, ความเป็นเลิศ,

¹ ครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการหนองสูง จังหวัดขอนแก่น

Abstract

The purpose of this research were: (1) To study the management phenomenon of Banphai Industrial and Community Education College (2) To study the Education Excellence of the Banphai Industrial and Community Education College. A case study of excellent academic management. Banphai Industrial and Community Education College, Khon Kaen province Use Qualitative Research to collect information by the interview method from the main information provider, including 2 executives, 5 teachers, and 4 students, to study the information from related documents. Educational issues are concepts in the core of the management system that focuses on the excellence of education. The tools used in the research are (1) semi-structured interview (2) analyze the document using data analysis in a way of research. A Triangulation then brings out the content analysis to summarize the research results.

The results found that: (1) Banphai Industrial and Community Education College The management is the same as the College of General, but the outstanding is an excellent management of the Banphai Industrial and Community Education College. (1.1) The province of Khon Kaen is one of the best management in the academic administration. In cooperation with foreign countries (1.2) the budget management plan is planned to use a pre-annual budget. There is a support for the public sector and a special budget. (1.3) The individual administration has been receiving international teachers with knowledge in English and national language to help prepare language for students to study the country of cooperation. By using the family management approach, brothers and sisters, (1.4) the General administration is raising resources for education by requesting funding from departments and establishments. In the part of the promotion work, college students encourage students to dress up with Thai fabrics every Friday to make their children proud of their Thai national. Learn the culture and make acceptance of the local Isaan culture. (2) Guidelines for the Management of Excellence include; The main components of the management system that focuses on excellence in the 6-element education composition consist of (2.1) Leadership Management, Education Division (2.2) management process, teacher Learning (2.3) Strategic Planning (2.4) Human Resource management (2.5) management process and (2.6) expectations for the success of learners.

Keywords: Educational Administration, Vocational Education, The best Practice

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยมุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากรและสังคมให้เป็นบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้ ทำให้คนไทยในอนาคตเป็นผู้ที่ต้องมองกว้างไกล ใฝ่ดี มีคุณธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มีวิจรรย์ญาณที่ดี ทำให้เป็นคนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล เพื่อให้บุคคลได้รับการพัฒนาไปสู่คุณภาพตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งหลักสูตร กระบวนการบริหารการจัดการและกระบวนการเรียนการสอน ส่งผลให้ความเจริญก้าวหน้าในหลายๆด้าน รวมทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและด้านอื่นๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร รวมทั้งมีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างประเทศในประชาคมโลก ทำให้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนทุกสาขาอาชีพและในทุกองค์ประกอบของการพัฒนา

ประเทศ โดยเฉพาะในทางด้านการจัดการศึกษา ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีหลักการที่เน้นนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม สมดุล ยั่งยืน เพิ่มเติมจากฉบับที่ 11 ที่มุ่งการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ จากการระดมความคิดเห็นทิศทางและวิสัยทัศน์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) แต่จากการติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2545-2551 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่าผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) และพบว่า ปัญหาความไม่สอดคล้องกันทั้งในเชิงปริมาณผู้ที่จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาทั้งสาขาและจำนวนเมื่อออกสู่ตลาดแรงงาน ก็ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการเชิงคุณภาพด้านสมรรถนะพื้นฐาน (Core Competencies) และระดับวิชาชีพ (Functional Competencies) ที่จำเป็นในการทำงาน (สุนันทา สังขทัต, 2556) เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาเกิดประสิทธิภาพตามแผนการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการจัดการอาชีวศึกษาแนวใหม่ จึงได้มีการปรับระบบการบริหารและจัดการ กำหนดแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการยกระดับการศึกษาระดับการศึกษาวินิจฉัยให้สูงขึ้น ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยเฉพาะด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศที่มุ่งผลิตกำลังคนสายอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558) นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ นโยบายเฉพาะด้านการอาชีวศึกษา ปรับทัศนคติเปลี่ยนค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียนให้เข้าเรียนอาชีวศึกษาให้มากขึ้น ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษามีความเป็นเลิศเฉพาะด้าน จัดหลักสูตรเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและจัดการอาชีวศึกษาสู่มาตรฐานสากล ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2558-2569 เป็นการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการไว้ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนมาตรฐานสากล ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการอาชีวศึกษา และยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีมาตรฐานและคุณภาพเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นกรอบการดำเนินงานของสถานศึกษา (สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1, 2558) การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ผู้เรียน ตลอดจนสังคม ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน ซึ่งการสร้างองค์การให้มีความเป็นองค์กรชั้นนำเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) และวัสดุอุปกรณ์ (Materiel) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์บริหารจัดการ (Management) และการบริหารสถานศึกษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาอีกด้วย สถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์การทางการศึกษา มีภารกิจหน้าที่ในการจัดการศึกษาได้แก่ คุณภาพการบริหารจัดการ งานตามภารกิจด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ บุคลากรในองค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญ แต่การจัดการเรียนของผู้สอน กระบวนการบริหารในการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่มีผลต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารจึงจะต้องมีหลักการแนวคิด เทคนิค วิธีการเพื่อบริหารจัดการศึกษาตามภารกิจ ตลอดจนใช้ทรัพยากรการบริหารอย่างมีคุณภาพ เพราะสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นต้องนำนโยบายทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารของสถานศึกษาเป็นสำคัญ โดยที่

พฤติกรรมตามกระบวนการบริหารของสถานศึกษาจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว ซึ่งหมายถึงความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 166) ความสำคัญของการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ คือการสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้กับองค์กรเพื่อความอยู่รอดขององค์กรและสามารถเติบโตได้อย่างไม่หยุดยั้ง ภายใต้สภาวะการแข่งขันที่รุนแรงและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก นอกจากนี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างและมีการแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศให้กับองค์กรอื่นๆอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาถือว่าป็นองค์กรที่สำคัญในการจัดการศึกษาที่กำลังมีความสำคัญต่อประเทศอย่างมาก เนื่องจากประเทศกำลังพัฒนาและแข่งขันอยู่ในเวทีโลก โดยการพัฒนากำลังคนสายอาชีพ ก็ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นงานที่เป็นประโยชน์อย่างมาก และเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ (จาตุรนต์ ฉายแสง, 2556) ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้รับการกล่าวถึงมากขึ้น เมื่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศได้รับการส่งเสริมและมีอัตราการขยายตัวแรงงานที่ต้องการในระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เรียกร้องให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องเข้ามาช่วยเหลือเพื่อพัฒนาแรงงานให้มีความรู้ความสามารถตามที่ระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต้องการอัตราการเลือกเรียนอาชีวศึกษาจึงสอดคล้องกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556-2561) ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น มีอยู่ 11 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคนครขอนแก่น วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคชุมแพ วิทยาลัยเทคนิคน้ำพอง วิทยาลัยการอาชีพกระนวน วิทยาลัยการอาชีบบ้านไผ่ วิทยาลัยการอาชีพพล วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการหนองสองห้อง ซึ่งตอนนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่นเองได้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารวมถึงนโยบายของรัฐบาล มุ่งเน้นที่จะให้คนมาเรียนอาชีวศึกษามากยิ่งขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องพัฒนาตัวเอง ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล สถานศึกษาจึงต้องสร้างนวัตกรรม พัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อความต้องการของตลาดโลก รวมถึงการดำเนินงานต่างๆในสถานศึกษา และออกให้บริการสู่ชุมชนภายนอกได้อีกด้วย

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปรากฏการณ์การบริหารจัดการของวิทยาลัยการอาชีบบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสู่สถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีบบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีบบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารงานของสถานศึกษาที่เป็นเลิศ: กรณีศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กรณีศึกษา (Case Study) การวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาอาชีวศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยใช้การศึกษาแบบกรณีศึกษา คือ วิทยาลัยการอาชีบบ้านไผ่ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน และมีผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ ด้านมีผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาใน

หลักสูตรระบบขนส่งทางรางที่ทำความร่วมมือกับประเทศจีนมีงานทำ โดยจะทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษานี้ว่าเป็นอย่างไร

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) การบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ: กรณีศึกษา วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ดังนี้

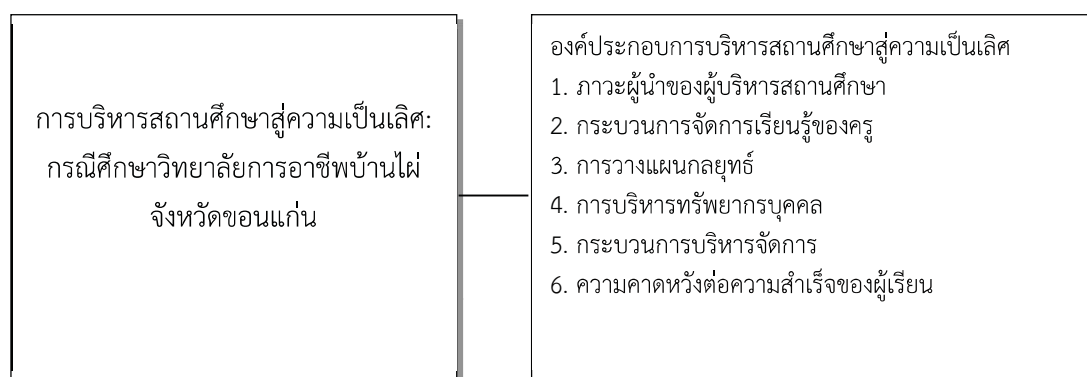
- 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
- 2.2 ครูผู้สอน จำนวน 5 คน
- 2.3 ตัวแทนนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2 คน
- 2.4 ตัวแทนนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2 คน

3. ระยะเวลา

เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษา วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดให้เป็นกรอบ แนวคิดในการศึกษาตามองค์ประกอบหลักของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู (3) การวางแผนกลยุทธ์ (4) การบริหารทรัพยากรบุคคล (5) กระบวนการบริหารจัดการ และ (6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน ได้กรอบแนวคิดดังภาพ

วิธีดำเนินการ

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษา วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการ ดำเนินการเป็น 5 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การเลือกกรณีศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การศึกษาแบบกรณีศึกษา คือ วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากวิทยาลัยแห่งนี้ได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับอาชีวศึกษา ขนาดกลาง ประจำปีการศึกษา 2559 และเป็นสถานศึกษาเฉพาะทาง สาขาระบบขนส่งทางราง ร่วมกับ สถาบันรถไฟความเร็วสูงหลูปิ่น ประเทศจีน

ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษา วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 11 ท่าน

ระยะที่ 3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นการสัมภาษณ์ และการศึกษาจากเอกสารของสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกเอกสาร แบบบันทึกเทป แบบจดบันทึก (Field note) และการถ่ายรูป

ระยะที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) การตรวจสอบความเที่ยงของข้อมูล โดย (1) การวิเคราะห์ข้อมูล (Information Analysis) (2) วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อความซ้ำกันและคล้ายกัน (Categories) (3) จัดหมวดหมู่ของข้อมูล (Categorize Data) (4) นำข้อมูลทั้งหมดมาแปลความหมายของข้อมูล (Interpreting Data)

ระยะที่ 5 สรุปและรายงานผล การศึกษาสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศ: กรณีศึกษา วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบไปสู่ความเป็นเลิศนั้นมีความสำคัญยิ่ง ต่อการบริหารสถานศึกษาตามองค์ประกอบหลักของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู (3) การวางแผนกลยุทธ์ (4) การบริหารทรัพยากรบุคคล (5) กระบวนการบริหารจัดการ และ (6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร ผู้ให้ข้อมูลหลักผู้วิจัยได้ผลการวิจัย พบว่า

1. วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ มีการบริหารเช่นเดียวกับวิทยาลัยของ สอศ.ทั่วไป แต่ประเด็นโดดเด่นที่ทำให้วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ มีการบริหารที่เป็นเลิศ คือ (1) ด้านบริหารวิชาการ มีการเตรียมความพร้อมด้านการต่างประเทศ มีการทำความร่วมมือกับต่างประเทศ (2) ด้านบริหารงบประมาณ มีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีไว้ล่วงหน้า มีการบริหารงบประมาณจากภาครัฐและงบประมาณพิเศษที่ได้รับการสนับสนุน (3) ด้านบริหารงานบุคคล มีการรับครูต่างประเทศที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งภาษาอังกฤษและด้านภาษาประจำชาติ เพื่อช่วยในการเตรียมความพร้อมด้านภาษาให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษาที่จะไปเรียนยังประเทศที่ทำความร่วมมือด้วย โดยมีการใช้แนวทางการบริหารแบบครอบครัว แบบพี่น้อง (4) ด้านการบริหารงานทั่วไป มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยการขอรับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานและสถานประกอบการ และในส่วนของงานส่งเสริมกิจการนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยได้ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งชุดด้วยผ้าไทยในทุกวันศุกร์ เพื่อให้เด็กมีความภูมิใจในความเป็นชาติไทย เรียนรู้วัฒนธรรมและสร้างการยอมรับวัฒนธรรมอีสานในท้องถิ่นของตน

2. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษา วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สู่ความเป็นเลิศ มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู (3) การวางแผนกลยุทธ์ (4) การบริหารทรัพยากรบุคคล (5) กระบวนการบริหารจัดการ และ (6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาใช้รูปแบบภาวะผู้นำตามแนวตาข่ายการจัดการ (The Managerial Grid) แบบใหม่เรียก Leadership Grid Styles ที่จำแนกมิติของผู้นำเป็น 2 มิติ คือ (1) เน้นผลงาน (2) เน้นบุคคล ในสถานศึกษาที่ทำการวิจัยเป็นแบบ 5, 5 หรือแบบทางสายกลาง การจัดการแบบพบกันครึ่งทางระหว่างการผลิตและคนผลิต (Organization Man Management) เป็นการจัดการที่ให้ความสนใจต่อการผลิตปานกลาง และพยายามสร้างความสมดุลในการสนใจผู้ปฏิบัติงานด้วย โดยการธำรงรักษาขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจ

แต่ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญของผู้ปฏิบัติงานสูงกว่าการผลิต สรุปว่า การจัดการแบบนี้ ผู้นำจะไม่ค่อยวางเป้าหมายของงาน
สูงไปนัก และค่อนข้างไม่เผด็จการ รวมทั้งยังรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานด้วย

2.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู

ครูผู้สอนในสถานศึกษาใช้ CIPPA MODEL รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
หรือรูปแบบการประสานหัวแนวคิด โดยหลักการของโมเดลชิปปา ได้ยึดตัวหลักการคือการช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม
ในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและ
ได้ เรียนรู้จากกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ ผู้เรียนได้เรียนรู้ กระบวนการ
ต่าง ๆ ร่วมกับการผลิตผลงานซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลายและสามารถนำความรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ให้
นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิด

2.3 การวางแผนกลยุทธ์

ผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์การมีความรับผิดชอบ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงทิศทางโดยรวมขององค์การ
เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพขององค์การและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม กำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์เพื่อให้บรรลุจุดหมายและวัตถุประสงค์ของการทำงาน และให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพ
ปัญหา และตามความต้องการของสถานศึกษา มีการจัดให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแผนกลยุทธ์ และ
สถานศึกษาได้กำหนดข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการรวบรวมข้อมูลนั้น ๆ ตามลำดับ เมื่อ
มีการปฏิบัติแผนกลยุทธ์แล้ว ได้มีการกำหนดการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ นำตัวบ่งชี้มาเป็นเกณฑ์ชี้วัด
ความสำเร็จ เป็นเครื่องชี้วัดในการประเมินความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ และสรุปผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์เมื่อ
สิ้นสุดการดำเนินงานในแต่ละปี

2.4 การบริหารทรัพยากรบุคคล

การบริหารทรัพยากรบุคคล หมายถึง นโยบายและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับ บุคคลในการทำงานของ
องค์การ ตั้งแต่การหาคนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมให้ปฏิบัติงานในองค์การ การพัฒนา บำรุงรักษาให้เพิ่มพูนความรู้
ความสามารถ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีในการทำงานและยังรวมถึงการทำให้บุคคลในองค์การสามารถ
ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขหลังจากออกจากองค์การ ซึ่งคณะผู้บริหารได้วางระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล
ประกอบด้วยหน้าที่ 4 ประการ คือ การวางแผนทรัพยากรบุคคล การสรรหาและการคัดเลือก การพัฒนาทรัพยากร
บุคคล การจ่ายค่าตอบแทนและสวัสดิการ ความปลอดภัยในการทำงาน หน้าที่เหล่านี้มีความสำคัญและความจำเป็น
ต่อการดำเนินการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ประสบความสำเร็จโดยมีการวางแผนกำลังคนและการสรรหา
บุคลากร พร้อมทั้งส่งเสริมการฝึกอบรม การพัฒนา และการจัดการความรู้ บริหารทรัพยากรบุคคลโดยยึดผลงานเป็น
หลัก มีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การให้ทำงานบรรลุเป้าหมาย มีการ
กำหนดภารกิจอย่างมีเป้าหมายและการวัดผลงานบุคคลเป็นประจำทุกปีการศึกษา อีกทั้งมีการสื่อสารความรู้ความ
เข้าใจทั่วทั้งองค์การ มีรูปแบบการสื่อสารแบบบนลงล่าง และที่สำคัญต้องให้ความสำคัญต่อผู้เรียนหรือผู้รับบริการ

2.5 กระบวนการบริหารจัดการ

กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาแห่งนี้ มีองค์ประกอบสำคัญที่นักบริหารงานควรคำนึง เพื่อให้
การบริหารงานประสบความสำเร็จ ประกอบไปด้วย เงิน (money) วัสดุดิบ (materials) เครื่องจักรหรืออุปกรณ์
(machine or equipment) และแรงงาน หรือคน (man) องค์ความรู้ในการบริหารงาน ในยุคต้น ๆ ของการ
พัฒนาการบริหารงานสมัยใหม่ จะคิดถึงองค์ประกอบสำคัญดังกล่าว เพื่อพิจารณากำหนดเป้าหมายขององค์การว่าจะ
มีทิศทางหรือแนวทางในการบริหารองค์การอย่างไร แต่ต่อมาได้มีการพัฒนาระบบการบริหารงาน เพื่อรองรับการ
เปลี่ยนแปลงขององค์การตามยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง จึงมีการสร้างระบบการบริหารงานที่เน้นคนมากยิ่งขึ้น
รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานสมัยใหม่ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายขึ้น จึงได้มี
แนวความคิดในการบริหารคนหรือทรัพยากรมนุษย์ในองค์การของตน เพื่อความสำเร็จและบรรลุผลสำเร็จ โดยให้

สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามาสนับสนุนการบริหารงานขององค์กร เพราะเนื่องจากประเทศไทยต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่สำคัญของสังคมไทย หรือองค์กร ต้องให้ความสนใจ เพราะการบริหารจัดการจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากโลกในอนาคตเป็นโลกที่ทำงานในสิ่งแวดล้อมที่เป็นพลวัตมากขึ้น การแข่งขันจะมีอัตราที่สูงขึ้น และเป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความคาดหวังทางสังคมเพิ่มขึ้น และจะกดดันเรียกร้องในองค์กร มีการปรับตัวเพื่อแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเฉพาะการพยายามให้เกิด “การมีส่วนร่วม (Participation)” มากขึ้น “การให้อำนาจ (Empowerment)” “การเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement)” “การทำงานเป็นทีม (Teamwork)” ทั้งหมดจะต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กัน โดยผ่านกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจจากองค์ประกอบสำคัญข้างต้น คือ บุคคล (man) เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (materials) และการจัดการ (management) หรือกระบวนการทางการบริหาร (Administration) ตามทฤษฎีของนักวิชาการ ชื่อ Gulicks และคณะได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารที่เรียกว่า “POSDCORB” ไว้ 7 ประการ คือ (1) การวางแผนงาน (Planning) หมายถึง องค์กรควรจะกำหนดแผนงานกิจการ เพื่อให้ หมู่สมาชิก หรือบุคลากรในองค์กรมีทิศทางในการปฏิบัติงานหรือทำงานร่วมกันอย่างกลมกลืนไปในทางเดียวกัน (2) การจัดองค์การ (Organizing) คือ การจัดการโครงสร้างองค์กรให้มีสายบังคับบัญชา ที่ชัดเจน การเชื่อมสายบังคับบัญชาให้แน่นแฟ้น และมีความจงรักภักดีต่อองค์กร เพื่อสนับสนุนนโยบายของผู้บริหารในระดับสูงเป็นอย่างดี (3) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กร (4) การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) องค์กรต้องมีการวินิจฉัยสั่งการที่รวดเร็วแม่นยำ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริหารองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร (5) การประสานงาน (Co-ordinating) เป็นการประสานงานในเชิงระบบในองค์กร หรือ นอกกระบวนองค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร (6) การเสนอรายงาน (Reporting) องค์กรจะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ การรายงานข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ และเป็นข้อมูลที่เปี่ยมมาตรฐาน เทียบตรง มีมาตรฐาน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุนข้อมูลจะทำให้การบริหารองค์กรได้อย่างแม่นยำ รวดเร็วต่อผู้บริหาร และ (7) การจัดงบประมาณ (Budgeting) องค์กรต้องมีการจัดทำระบบบัญชี และงบประมาณเป็นแบบมาตรฐาน ซึ่งสามารถตรวจสอบระบบบัญชี (Balance Sheet) ได้อย่างมีระบบในการบริหารงานองค์กร 2.6 ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน

หลักสูตรของสถานศึกษาจัดกระบวนการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน มีการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตรงกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะจากผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาคุณภาพจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้ตามความต้องการของชุมชน ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระหรือการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เป็นสถาบันศึกษาต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนในสาขาระบบรางขนส่งระบบรถไฟความเร็วสูง เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนเกี่ยวกับระบบขนส่ง โดยมุ่งหวังที่จะผลิตนักศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศชาติ ในด้านระบบรางขนส่ง ทางรางรถไฟความเร็วสูง จึงต้องแสวงหาความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในระบบขนส่งทางรางของวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ และวิทยาลัยเครือข่ายในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยในปี พ.ศ. 2558 ได้ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาการรถไฟหัวซัน สาธารณรัฐประชาชนจีน จัดการเรียนการสอนในระดับ ปวส. ในสาขางานระบบขนส่งทางราง จนถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาต่อยอดความร่วมมือด้านวิชาการระบบขนส่งทางราง และสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานยกระดับกำลังคนสู่สากล

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพความเป็นจริงเรื่องการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ กรณีศึกษา: วิทยาลัย การอาชีพ บ้านไผ่ ตามองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ (1) องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ บ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สู่ความเป็นเลิศ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) กล่าวว่าความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) พบว่าคุณภาพการสอนของครูเป็นตัวแปรที่สำคัญสัมพันธ์กับความสำเร็จในกระบวนการบริหารของโรงเรียน พฤติกรรมการสอนของครูมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัตติยา ดั่งสำราญ (2552) พบว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งในรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนมีความพร้อมของบุคลากร บุคลากรมีความรู้ความสามารถโดยพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ และมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mok (2003) ที่กล่าวถึง การสนับสนุนให้บุคลากรมีทำงาน ร่วมกันการสนับสนุนช่องทางการสื่อสาร การมุ่งมั่นในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การมอบอำนาจให้กับพนักงานได้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบการปรับปรุงโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในผลักต้นและขับเคลื่อนให้สถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ เรือนทอง (2552) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน มีแผนกลยุทธ์ที่จะเป็นเหมือนทิศทางไปสู่เป้าหมายพร้อมด้วยกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งทำให้ทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสุดท้ายที่คาดหวังที่จะพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ กรณีศึกษา: วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กันด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลโดยตรงต่อความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รื่นจิตต์ ตรีนุรักษ์ (2545) ในเรื่องการบริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ พบว่า โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศตั้งความหวังในความหวังสูง โรงเรียนมีการวางแผนกลยุทธ์โดยกระบวนการบริหารจัดการมีการประชุมวางแผนของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป้าหมายความคาดหวังของชุมชน ผู้ปกครอง ต่อความสำเร็จของผู้เรียน สอดคล้องงานวิจัยของ ชัตติยา ดั่งสำราญ (2552) พบว่าการวางแผนกลยุทธ์อย่างจริงจังและกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายสู่แผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ ตลอดจนด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลโดยตรงต่อด้านกระบวนการบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพภาครัฐ (PMQA) เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาข้าราชการไทย ยุกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานสู่ระดับมาตรฐานสากล (High-performance) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) พบว่า พฤติกรรมของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้บริหารโรงเรียนกำหนดแผนงาน เป้าหมาย วัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนกับบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากร ผู้บริหารเป็นผู้ประสาน ควบคุมกำกับติดตามในการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้
2. ผู้เกี่ยวข้องอาจกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาพัฒนาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ของวิทยาลัย เพื่อเป็นสถานศึกษาต้นแบบ

3. สถานศึกษาอาจให้ความสำคัญกับการรวบรวมองค์ความรู้ในการบริหารจัดการด้านบุคลากร เพื่อเป็นแม่ข่ายในการเผยแพร่ความรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารงานด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น วิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพรีเมียมสาขาอื่นๆ
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารองค์การ
3. ผู้ที่สนใจสามารถนำแนวทางการบริหารจัดการไปใช้เพื่อศึกษาผลการพัฒนาต่อไป

บรรณานุกรม

- ชัตติยา ดวงสำราญ. (2552). *รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. ดุษฎีนิพนธ์-ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จาตุรนต์ ฉายแสง. (2556). *8 นโยบายการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้างฟ้า.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2552). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- รินจิตต์ ตรีนุรักษ์. (2545) *การบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในจังหวัดนครปฐม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *สถานภาพการผลิตและการพัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สุนันทา สังขทัตน์. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้แนวคิด Balanced Scorecard (BSC). *วารสารวิชาการ RMUTT Global Business and Economics Review*, 8(1), 99-108.
- Mok, K. H. (2003). Decentralizational and marketization of education in Singapore: A case study of the excellence model. *Journal of educational administration*, 41(4), 348-366.